

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ОБЛІК СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ (ТРЕНІНГ-КУРС)

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

**Силабус освітнього компонента «ОБЛІК СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ
(ТРЕНІНГ-КУРС)» підготовки бакалавра**

Розробники:

Садовська І.Б., професор кафедри обліку і оподаткування, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

гарант ОПП

Облік і оподаткування

Анна САФАРОВА

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри обліку і
оподаткування
протокол № 9 від 05 січня 2026 р.**

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	07 Управління та адміністрування 071 Облік і оподаткування, Облік і оподаткування, Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
Мова навчання	Українська	
	Форма контролю: залік	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – Садовська Ірина Борисівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Вчене звання – професор

Посада – завідувач кафедри обліку і оподаткування

Контактна інформація: +38-050-339-85-16, Sadovska.Iryna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Облік суб'єктів малого бізнесу (тренінг-курс)» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Вибірковий освітній компонент «Облік суб'єктів малого бізнесу (тренінг-курс)» спрямовано на формування у студентів системи знань, умінь і навичок з методології, методики та інструментарію побудови обліку в малому бізнесі, оцінки систем оподаткування, складання різних форм звітності, формування інформації для прийняття управлінських рішень щодо активів, пасивів і фінансових результатів.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою освітнього компонента «Облік суб'єктів малого бізнесу» є формування системи наукових знань і практичних вмінь і навичок з організації і методики бухгалтерського, управлінського, податкового і фінансового обліку на підприємствах малого бізнесу різних форм власності, удосконалення його методів, інструментів і процедур з урахуванням передового зарубіжного та вітчизняного досвіду.

Основними завданнями вивчення вибіркового освітнього компонента «Облік суб'єктів малого бізнесу» є набуття практичних вмінь застосовувати відповідні методи та прийоми у процесі оперативного і прогностичного обліку активів, пасивів, витрат, доходів і фінансових результатів, контролю і оцінки ризиків, оптимального вибору систем оподаткування з метою прийняття ефективних управлінських рішень на підприємствах різних форм власності для раціонального і економічного використання трудових, матеріальних, інтелектуальних і фінансових ресурсів.

3. Soft skills

1. Аналітичне мислення та критичний аналіз – уміння оцінювати фінансово-економічну інформацію, виявляти проблеми та шукати оптимальні рішення.

2. Уміння приймати рішення в умовах невизначеності – формування здатності швидко реагувати на зміну зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

3. Командна робота – навички ефективної взаємодії з колегами у процесі обговорення управлінських рішень та спільного пошуку шляхів їх реалізації.

4. Комунікаційні навички – здатність чітко й доступно презентувати результати аналізу, аргументувати управлінські пропозиції та переконувати аудиторію.

5. Стресостійкість та гнучкість – уміння працювати з великими масивами інформації, адаптуватися до нових методик і змін у бізнес-середовищі.

6. Лідерські якості та організованість – здатність координувати діяльність, планувати роботу та брати відповідальність за результат.

7. Креативність та інноваційність – розвиток вміння пропонувати нестандартні підходи до управління витратами та формування бюджетів.

8. Етичність і відповідальність – усвідомлення ролі прозорості та достовірності інформації у процесі прийняття управлінських рішень.

9. Time-management – уміння організувати власний час та робочий процес для ефективного виконання завдань.

10. Навички самонавчання – здатність постійно вдосконалювати знання та адаптувати їх до нових викликів у сфері управлінського обліку.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
ТЕМА 1. Суб'єкти малого підприємництва, задачі та організація обліку в них.	30	2	4	22	2	Т / 20
ТЕМА 2 Використання рахунків бухгалтерського обліку суб'єктами малого бізнесу	30	2	4	22	2	ПЗ, Т / 20
ТЕМА 3. Форми бухгалтерського обліку для суб'єктів малого бізнесу	30	2	4	22	2	ПЗ, Т / 20
ТЕМА 4. Оцінка систем оподаткування для суб'єктів малого бізнесу	30	2	4	22	2	ПЗ, Т / 20
ТЕМА 5. Особливості обліку у ФОП	30	2	4	22	2	ПЗ, Т / 20
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: Т – тестування, ПЗ – виконання практичних завдань

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять; опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань); розв'язання практичних завдань; підготовку до усіх видів контролю. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах поточного контролю результатів навчання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у [Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки](#).

Політика викладача щодо здобувача освіти ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених освітнім компонентом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті.

Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності визначена [Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) та [Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі [Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки](#).

Результати навчання можуть бути визнані за умови їх відповідності програмним результатам навчання, визначеним силабусом освітнього компонента, за результатами подання підтвердних документів (сертифікатів, свідоцтв, програм курсів, портфоліо виконаних робіт тощо) та їх експертної оцінки викладачем і відповідною комісією.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти можуть бути присуджені додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю (максимум 15 балів) за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подача проєктних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового семестрового контролю – залік.

Семестровий залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав види навчальної роботи, запропоновані викладачем (оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів).

Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Залік під час ліквідації академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання завдань в письмовій формі (максимум 100 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 20 балів за розв'язання кожного з трьох практичних завдань).

Перелік питань до заліку

1. Основні передумови раціональної організації бухгалтерського обліку в малому бізнесі.
2. План організації бухгалтерського обліку в малому бізнесі.
3. Вибір форми організації бухгалтерського обліку.
4. Напрями організації облікового процесу. Бухгалтерський апарат, його структура і функції.
5. Облікова політика підприємства. Наказ по організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства.
6. Поняття, визнання, класифікація та оцінка основних засобів, нематеріальних активів, запасів та зобов'язань.
7. Документальне оформлення операцій з активами, капіталом і зобов'язаннями.
8. Облік надходження, амортизації (знос), вибуття (ліквідації, реалізації, безоплатній передачі) основних засобів та нематеріальних активів.
9. Облік запасів на складі і в бухгалтерії. Облік надходження та вибуття запасів.
10. Визначення транспортно-заготівельних витрат по запасах, що вибули.
11. Особливості обліку оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів.
12. Інвентаризація основних засобів, нематеріальних активів, запасів і порядок відображення в обліку її результатів.
13. Грошові кошти: їх економічна сутність та визначення.
14. Облік касових операцій.
15. Порядок відкриття рахунків в установах банку. Види рахунків.
16. Облік банківських операцій.
17. Визнання, види та оцінка дебіторської заборгованості. Облік товарної і нетоварної дебіторської заборгованості.
18. Власний капітал та характеристика його складових.
19. Синтетичний облік власного капіталу
20. Облік довгострокових і поточних зобов'язань.
21. Облік кредиторської заборгованості.
22. Облік розрахунків з бюджетом за податками.
23. Розкриття інформації про активи, капітал і зобов'язання у фінансовій звітності.
24. Основні вимоги до визнання та оцінки витрат.
25. Класифікація витрат за елементами та за видами діяльності.
26. Витрати прямі, непрямі, змінні і постійні.
27. Побудова обліку витрат діяльності на рахунках бухгалтерського обліку.
28. Облік прямих витрат з операційної діяльності.
29. Непрямі (загальновиробничі) витрати, їх склад, облік та способи розподілу.
30. Формування та облік виробничої собівартості готової продукції (робіт, послуг).
31. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).
32. Адміністративні витрати, їх склад, облік та порядок списання.
33. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат та інших витрат діяльності.
34. Облік фінансових витрат.
35. Відображення витрат за видами діяльності та економічними елементами у фінансовій звітності.
36. Основні вимоги до визнання та оцінки доходів.
37. Класифікація доходів.

38. Побудова обліку доходів на рахунках бухгалтерського обліку.
39. Поняття фінансових результатів, порядок їх формування та облік.
40. Облік використання прибутку.
41. Облік податку на прибуток.
42. Відображення доходів і фінансових результатів у фінансовій звітності.
43. Еволюція податків. Концепції розвитку теорій податків.
44. Сутність і види податків.
45. Сутність та організація податкової системи.
46. Організаційне забезпечення функціонування податкової системи.
47. Облік платників податків.
48. Податок на додану вартість.
49. Акцизний податок. Мито.
50. Податок на прибуток підприємств як форма корпоративного прибуткового оподаткування.
51. Податок на землю, нерухоме майно.
52. Трансфертні ціни як об'єкт контролю фіскальних органів держави.
53. Загальна система оподаткування ФОПів.
54. Податок на доходи фізичних осіб. Військовий збір.
55. Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.
56. Спрощена система оподаткування юридичних осіб.
57. Оподаткування доходів від підприємницької діяльності.
58. Альтернативні системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу.
59. Єдиний податок та його основні елементи.
60. Спрощена система оподаткування фізичних осіб-підприємців.
61. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.
62. Сутність та принципи місцевого оподаткування.
63. Перелік місцевих податків і зборів.
64. Облік і оподаткування у ФОП.
65. Порядок стягнення місцевих зборів. Система бухгалтерського обліку в банках та її складові.

Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Садовська І.Б., Облік суб'єктів малого бізнесу. Конспект лекцій. ВНУ імені Лесі Українки. 2025, 124 с.
2. Гуцаленко Л. В., Марчук У. О., Мельникова Л. В. Облік і звітність суб'єктів матого бізнесу: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2023. 390 с.
3. Податковий кодекс України : Закон від 02.12.2010 № 2755-VI / остання редакція від 28.11.2020, чинний [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV, із змінами та доповненнями / поточна редакція від 03.11.2016 р., чинний [Електронний ресурс]. Джерело доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Електронний ресурс]. Джерело доступу: http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standartibukhgalterskogo-obliku?app_id=24
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 09.12.2011 р.; Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 № 291.

Додаткова

1. Sadovska I., Tluchkevych N., Nahirska K., Nuzhna O., Shulha O., Safarova A., Skoruk O., Melnyk K. Praxeology of the engineering theory of management accounting in enterprises of the agricultural sector: a system of derived balances (in Ukrainian context). AD ALTA: Journal of interdisciplinary research. 2023. Vol. 13(2). Special Issue XXXV. P. 116-121. (Web of Science, Q3) <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/130235/PDF/130235.pdf>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
2. <http://zakon.rada.gov.ua> – Веб-сторінка Верховної Ради України.
3. <http://www.minfin.gov.ua> – Веб-сторінка Міністерства фінансів.
4. <https://vobu.ua/ukr> - газета «Все про бухгалтерський облік».
5. <https://dtk.com.ua> - бухгалтерський портал «Дебет-кредит».
6. <http://www.interbuh.com.ua/ua> - бухгалтерська газета «Інтерактивна бухгалтерія».
7. <http://www.visnuk.com.ua> - «Вісник: офіційно про податки».
8. <https://bukhgalter911.com> - сайт для бухгалтерів «Бухгалтер 911».
9. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - Державна служба статистики України.
10. <https://uteka.ua/ua> - Електронне видання для керівників і бухгалтерів.
11. <https://i.factor.ua/ukr/> - Інтелектуальний бухгалтерський портал.
12. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfin.gov.ua>.
14. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>